

Sygn. akt VI GC 135/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass – Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: T. M.

przeciwko: Wytwórni (...) S.A. w D.

o uchylenie uchwał

I. oddała powództwo,

II. zasądza od pozwanego Wytwórni (...)

(...) S.A. w D. na rzecz powoda T. M. kwotę 360,00 zł (słownie: trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VI GC 135/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 grudnia 2015r.

Powód T. M. złożonym przeciwko pozwie Wytwórni (...) S.A. w D. , wniósł o:

1. uchylenie uchwał nr(...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej spółki z dnia 19 marca 2015 r.

W jego uzasadnieniu wskazał, że jest akcjonariuszem pozwanej spółki.

W dniu 19 marca 2015 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia tej Spółki, podczas którego podjęto zaskarżone uchwały. Powód był obecny na tym Zgromadzeniu i głosował przeciwko zaskarżonym uchwałom oraz zgłosił do nich sprzeciwy, które zostały zaprotokołowane. Według powoda przedmiotowe uchwały są niedopuszczalne w świetle prowadzonych przez zarząd spółki działań niekorzystnych względem samej spółki (jej interesów) oraz interesów jej mniejszościowych akcjonariuszy z interesem spółki. W jego ocenie jeden z akcjonariuszy (...) sp. z o.o. uzyskał wygórowane wynagrodzenie za sprzedane akcje , odbiegające od wartości nominalnej , rynkowej czy księgowej. Takie działanie, jego zdaniem uznać należy za sprzeczne z prawem i dobrymi obyczajami oraz godzące w interes spółki i z tego względu dotknięte wadliwością.

Pozwany Wytwórnia (...) S.A. w D. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k- 50-64).

W odniesieniu do argumentów podniesionych w pozwie przemawiających za zasadnością powództwa na początku przedstawił historię współpracy z jej akcjonariuszem (...) Sp. z o.o. w B. od 2008 r.

Następnie podał motywy jakie skłoniły pozwaną spółkę do zakupu akcji imiennych i akcji na okaziciela co w przypadku pozwanej spółki mogło nastąpić jedynie poprzez transakcję nabycia akcji własnych w celu ich umorzenia co wymagało zgodnie z art. 359 ksh zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (NWZ). Wskazał , że wszystkie dokumenty obrazujące aktualną sytuację ekonomiczno-finansową E. Sp. z o.o w B. były dostępne dla każdego akcjonariusza i mógł się z nimi zapoznać jeszcze przez NWZ , w tym również powód , zaś podczas przebiegu Zgromadzenia zostały przedstawione argumenty , które w ocenie spółki przemawiały za nabyciem akcji od (...) sp. z o.o. Podniósł ,że żaden przepis nie nakłada na spółkę określenia w takim przypadku wynagrodzenia na poziomie wartości nominalnej, księgowej czy rynkowej akcji.

Reasumując stwierdził ,że zaskarżone uchwały nie naruszają dobrych obyczajów , ani nie godzą w interes spółki.

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 12 grudnia 2008r pozwana spółka zawarła umowę współpracy partnerskiej z (...) Sp. z o.o. na podstawie której pozwana spółka produkowała urządzenia chłodnicze , zaś (...) sp. z o.o. dokonywała ich sprzedaży (dowód: umowa o współpracy k- 80 -88 , zeznania pozwanego k- 170, zeznania świadków : E. G. –R. k- 161, S. G. k- 162).

Realizacja niniejszej umowy przynosiła wymierne korzyści finansowe dla obu spółek. Spółka (...) Sp. z o.o. w celu wsparcia finansowego pozwanej spółki dokapitalizowała ją poprzez podwyższenie kapitału zakładowego i objęcia akcji pozwanej spółki co miało miejsce w dniu 24 czerwca 2010 roku podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariusze pozwanej spółki.

W ten sposób podwyższono kapitał zakładowy o kwotę 496.584,00 zł w drodze emisji 250.800 akcji imiennych serii B o wartości nominalnej 1,98 zł każda i postanowiono, że akcje te zostaną objęte w drodze subskrypcji prywatnej przez (...) sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny. Dnia 15 lipca 2010 roku została zawarta pomiędzy pozwaną spółką ,a (...) sp. z o.o. umowa objęcia 250.800 akcji za kwotę emisyjną wynoszącą 2.006.400,00 zł . (...) sp. z o.o. objęła akcje imienne cenie wynoszącej 8 zł za jedną akcję , a więc po cenie wyższej ,niż wartość nominalna . W/w kwota została zapłacona na rzecz pozwanej spółki (dowód: protokół Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej spółki z dnia 24.06.2010r k- 89 – 97, umowa objęcia akcji z 15 lipca 2010r k- 98-99).

Na rynku wtórnym (...) sp. z o.o. nabyła w dniu 30 października 2014 roku dodatkowo 42.608 akcji na okaziciela za kwotę 500.000,00 zł czyli po 11,74 zł za jedną akcję (dowód: umowa sprzedaży k- 100-101).

W 2013r sytuacja finansowa (...) sp. z o.o. zaczęła się pogarszać co przełożyło się na brak płatności na rzecz pozwanej spółki z tytułu wykonywania w/w umowy współpracy.

W dniu 21 sierpnia 2014 r (k- 102) 31 grudnia 2014r (k- 105) pozwana spółka skierowała z tego tytułu wezwanie do zapłaty dotyczące kwot: 1.368.160,03 zł oraz 1.120.190,66 zł (dowód: zeznania pozwanego k- 170).

(...) sp. z o.o. odpowiedzi na powyższe wezwania pismami z dnia 13 stycznia 2015 roku (k- 106) i dnia 22 stycznia 2015 r (k-109) poinformowała pozwaną spółkę, iż nie jest w stanie spłacić zobowiązań wobec pozwanej spółki.

Pismem z dnia 24 stycznia 2015 roku (k- 110) pozwana spółka wyraziła zgodę nabycie akcji własnych będących w posiadaniu (...) sp. z o.o.

W odpowiedzi na powyższe E. sp. z o.o skierowała do pozwanej spółki pismo z daty 30.01.2015r (k- 111) zawierające ofertę sprzedaży akcji i dokonanie rozliczeń w drodze potrącenia wzajemnych należności. Oferta obejmowała zbycie pozwanej 250.800 akcji imiennych oraz 42.608 akcji na okaziciela za minimalną kwotę 2.508.000,00 zł za umorzenie zobowiązań wobec pozwanej.

Reakcją pozwanej spółki na powyższe było potraktowanie w/w jako wniosku akcjonariusza o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki ,albowiem nabycie akcji własnych imiennych i zwykłych na okaziciela celem ich umorzenia wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej spółki. Jednocześnie poinformowano, że zarząd przygotował stosowny wniosek do rady nadzorczej i rozpocznie procedurę zwołania NWZ , o czym pozwana spółka poinformowała (...) sp. z o.o. pismem z dnia 4.02.2015r (k- 112). W dniu 04.02.2015r Zarząd pozwanej spółki podjął uchwałę o zwołaniu NWZ w dniu 19 marca 2015 roku, o czym poinformował w dniu 05.02.2015r Radę Nadzorczą (RN) pozwanej spółki. Rada Nadzorcza w dniu 12 luty 2015 roku podjęła uchwałę zatwierdzająca termin i porządek obrad NWZ (dowód: uchwała zarządu k- 113, pismo do RN z dnia 05.02.2015r k- 115, uchwała RN z dnia 12.02.2015r k- 116, zeznania pozwanego k- 171).

W dniu 02.03.2015r pozwana spółka skierowała pismo (k- 120) do (...) sp. z o.o. w B. wzywające o przedłożenie dokumentów finansowo ekonomicznych w celu wyłożenia i do wglądu akcjonariuszy pozwanej spółki przed terminem NWZ.

W dniu 19 marca 2015 roku odbyło się NWZ pozwanej spółki na której podjęto uchwałę nr 2 , że umarza się akcje własne imienne spółki serii B 250.800 o wartości nominalnej 1,98 zł każda w drodze ich nabycia przez spółkę od akcjonariusza (...) sp. z o.o. za wynagrodzenie w kwocie 2.006.400,00 zł . Wynagrodzenie za umorzone akcje zostanie zapłacone w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności spółki w stosunku do (...) sp. z o.o. z tytułu wynagrodzenia i odsetek za wykonane usługi w kwocie 2.006,400,00 zł i potrącenie to zostanie dokonane zgodnie z art. 456 ksh po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wpisu do rejestru obniżenie kapitału zakładowego dokonane w drodze zmiany statutu poprzez umorzenie akcji własnych . Powód głosował przeciw podjętej uchwale. Następnie podjęto uchwałę nr 3, że umarza się akcje własne zwykłe na okaziciela spółki serii A o wartości nominalnej 1,98 zł każda w drodze ich nabycia przez spółkę od akcjonariusza (...) Sp. z o.o. Z tytułu zbywanych akcji zwykłych na okaziciela przysługuje wynagrodzenie w wysokości 251.482,00 zł i zostanie on zapłacone w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności spółki w stosunku do (...) sp. z o.o. z tytułu wynagrodzenia i odsetek za wykonane usługi w kwocie 251.482.00 zł . Powód głosował przeciwko uchwale nr 3.

Przed ich podjęciem odczytano informacje o okolicznościach zbycia i nabycia przedmiotowych akcji ,a następnie odbyła się dyskusja, zaś po przerwie doszło do kolejnej dyskusji w zakresie ceny nabycia za jedną akcję (dowód: protokół NWZ k- 67-70, zeznania pozwanego k- 171, świadka S. G. k- 162, zeznania powoda k- 170).

W dniu 30 marca 2015 roku Sąd Rejonowy K. W.wK.wydał postanowienie przedmiocie zabezpieczenia majątku (...) sp. z o.o. przez nadzorcę sądowego toku postępowania ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu (k- 134).

Dnia 7 kwietnia 2015 roku tymczasowy nadzorca sądowy pisemnie (k- 133) wyraził zgodę na zawarcie umowy sprzedaży akcji imiennych oraz akcji zwykłych i rozwiązanie umowy o współpracy.

W dniu 9 kwietnia 2015 roku zawarto porozumienie o rozwiązaniu w/w umowy o współpracy oraz umowę sprzedaży akcji (k- 122-125,128).

Sąd Rejonowy K. w K. wydał w dniu 30.06.2015r Postanowienie o ogłoszeniu upadłości, sygn. akt. X GU -72/15/12 (k- 168).

Powyższe ustalenia faktyczne dokonane zostały w oparciu o w/w dowody z dokumentów, zeznania świadków i przesłuchanie stron. Dowody

z dokumentów zawnioskowane przez obie strony nie były kwestionowane co do ich prawdziwości treści, stąd wiarygodność ich nie budziła wątpliwości Sądu. Zeznania wszystkich w/w świadków są spójne, znajdują oparcie materiale dowodowym z dokumentów, dają pełny obraz stanu faktycznego. Przesłuchani świadkowie mają pełną i bezpośrednią wiedzę odnośnie faktów na okoliczność, których zeznawali. W taki sam sposób Sąd ocenił zeznania członka zarządu pozwanego, które korespondują z całokształtem materiału dowodowego w sprawie, uzupełniają go w zakresie pełnego opisu modelu,

w którym funkcjonuje pozwana Spółka, uwarunkowań ekonomicznych obszaru działalności gospodarczej, w którym funkcjonuje na przestrzeni kilku ostatnich lat, jej współpracy z spółką (...) sp. z o.o.

Sąd uwzględnił również zeznania powoda co do przebiegu w/w zgromadzenia oraz okoliczności, które zostały przedstawione w ustaleniach faktycznych sprawy.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda zawarte w punkcie 6.7 pozwu, albowiem w ocenie Sądu przedmiotem dowodu powinny być fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 kpc). Istotne z tego punktu widzenia jest zatem żądanie pozwu, w tym przypadku konkretne, zaskarżone uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy podjęte w dniu 19.03.2015r. w kontekście podstaw prawnych powołanych przez powoda a mianowicie art. 422 ksh oraz okoliczności niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył, co następuje:

Oceniając żądanie pozwu należy wyjść od tego, mając na uwadze okoliczności podjęcia zaskarżonych uchwał, że na tle spółek akcyjnych obowiązująca jest zasada zarządzania sprawami spółki przez zarząd oraz rozgraniczenia kompetencji i odpowiedzialności jej organów. Zgodnie z art. 368 § 1 ksh zarząd prowadzi sprawy i reprezentuje spółkę. Natomiast art. 375¹ ksh stanowi, że walnie zgromadzenie i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Przepis ten realizuje zasadę rozdzielności kapitału od zarządzania w spółce kapitałowej, wskutek której akcjonariusz jest odsunięty od prowadzenia spraw spółki, skoro nie ponosi za to odpowiedzialności. Do istoty spółek kapitałowych należy bowiem powiązanie podejmowania decyzji w zakresie prowadzenia spraw

z odpowiedzialnością za takie czynności. Nie oznacza to, że akcjonariusze są zupełnie pozbawieni możliwości oddziaływania na proces zarządzania.

W drodze podejmowanych uchwał mogą starać się kształtować kierunki funkcjonowania spółki. Kierunki te mogą być również kształtowane w statucie spółki. Nie może to być jednak oddziaływanie na bieżące funkcjonowanie

(A. Kidyba Komentarz bieżący do art. 357¹ ksh LEX/El 2011), a za takie należy uznać wpływanie na zamianę metody ustalania cen w transakcjach z podmiotami powiązanymi.

Dla rozstrzygnięcia sprawy istotne, zatem było rozważenie stawianych przez powoda konkretnych zarzutów skierowanych przeciwko zaskarżonym uchwałom i w konsekwencji ustalenie czy zachodzą przesłanki do uchylenia uchwał.

W związku z tym wypada podnieść, że zgodnie z art. 422 ksh uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza, może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Przepis ten wymienia cztery przyczyny wadliwości uchwały walnego zgromadzenia wspólników, lecz żadna z wymienionych przyczyn osobno nie stanowi podstawy do uchylenia uchwały. Muszą występować łącznie dwie przyczyny, zestawione następująco:

1. uchwała jest sprzeczna ze statutem i godzi w interes spółki,
2. uchwała jest sprzeczna ze statutem i ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza,
3. uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i godzi w interes spółki,
4. uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza.

(tak J. Szwaja, w: S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, KSH – komentarz, t. III, str. 990 wyd.C.H.BECK W-wa 2003).

Powód jako podstawę uchylenia wszystkich zaskarżonych uchwał stwierdził, że są one sprzeczne z dobrymi obyczajami i godzą w interes spółki.

Sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami, o której mowa w art. 422 § 1 k.s.h., występuje wówczas, gdy w obrocie handlowym może być ona uznana za nieetyczną. Chodzi przy tym jednak raczej nie o ocenę z punktu widzenia etyki przeciętnego, uczciwego człowieka, lecz o oceny nastawione na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania spółki pod względem ekonomicznym (wyrok SN z dnia 8.03.2005r. sygn. akt IV CK 607/04). Ponadto w uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy przyjął za poprawne rozumienie pojęcia "godzenie w interes spółki" jako podejmowanie uchwał mających na celu nie tylko uszczuplenie majątku spółki lub ograniczających jej zysk, ale także godzących w dobre imię spółki lub jej organów, chroniących interesy osób trzecich kosztem interesów spółki, a także zagrażających jej bytowi.

Niedopuszczalnym jest utożsamianie interesu spółki akcyjnej wyłącznie z interesem akcjonariusza większościowego, podobnie nie można uznać, że działanie obronne akcjonariusza mniejszościowego zawsze podyktowane jest interesem spółki lub zostaje podjęte w obiektywnym jej interesie (wyrok SN z dnia 5.11.2009r. sygn. akt I CSK 158/09).

Powód upatruje niniejsze w tym, że wynagrodzenie za nabyte akcje nie odpowiada ich wartościom rynkowym. W związku z tym wypada zauważyć, że przepisy ksh przewidują trzy rodzaje umorzenia (ze względu na zdarzenie, będące przyczyną umorzenia). Pierwsze to umorzenie decyzją walnego zgromadzenia za zgodą akcjonariusza w drodze nabycia akcji przez spółkę (umorzenie dobrowolne); następne to umorzenie decyzją walnego zgromadzenia bez zgody akcjonariusza (umorzenie przymusowe); oraz trzecie umorzenie, które następuje bez powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie w razie ziszczenia się określonego w statucie zdarzenia (tzw. „umorzenie automatyczne”). W niniejszej sprawie mamy do czynienia z umorzeniem dobrowolnym. W związku z tym należy podnieść, że umorzenie akcji na podstawie art. 359 ksh co do zasady następuje za wynagrodzeniem. Dopuszczalne jest jednak za zgodą akcjonariusza umorzenie bez wynagrodzenia. Nie dotyczy to jednak umorzenia przymusowego, które musi zawsze nastąpić za wynagrodzeniem. Kodeks spółek handlowych wypowiada się tylko w kwestii minimalnej wysokości wynagrodzenia przypadku umorzenia przymusowego, które nie może być niższe od wartości bilansowej akcji. Tym samym nie można stawiać znaku równości między wysokością wynagrodzenia wypłacanego akcjonariuszowi za umorzone akcje (względnie nabyte przez spółkę w celu umorzenia), a wartością nominalną umarzanych akcji o którą obniża się kapitał zakładowy i która odpowiada wartości aktywów „zwolnionych” w następstwie obniżenia kapitału. Czym innym jest wynagrodzenie należne akcjonariuszowi za umorzone akcje, a czym innym finansowanie faktu unicestwienia części akcji w pasywach bilansu spółki. Wysokość wynagrodzenia należnego za zapłacone akcje może być wyższa od ich wartości nominalnej, albo niższa, albo wreszcie akcjonariusz w ogóle nie otrzyma wynagrodzenia.

Zgoda na nabycie akcji została wyrażona przez Zarząd pozwanej spółki (k- 113), Radę Nadzorczą (k- 116) i NWZ (oprócz jednego akcjonariusza – powoda).

W realiach niniejszej sprawy pozwana spółka mając na uwadze wysokość swoich niezapłaconych należności przez (...) sp. z o.o. swojego akcjonariusza, jego sytuację ekonomiczno-finansową, groźba ogłoszenia jego upadłości (Postanowienie o ogłoszeniu upadłości z dnia 30.06.2015r k- 168), konkurencyjność na rynku na jakim działa, w ocenie Sądu podjęła uchwały nr (...), którym nie można zarzucić, iż spełniają przesłanki wskazane w art. 422 ksh i z tych też względów powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie na mocy powołanych przepisów.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § kpc w zw. z art. 98 § 1 kpc. Zgodnie z uchwałą SN z dnia 25.06.2009r. sygn. akt III CZP 40/09, która mimo, że dot. zaskarżenia uchwał wspólnoty mieszkaniowej, odnosiła się w szerszym kontekście, bo rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...), problem kosztów zastępstwa procesowego w sprawie, w której mamy do czynienia z kumulacją roszczeń, tj. zaskarżeniem jednym pozwem kilku uchwał. Podstawą zasądzenia kosztów zastępstwa jest stawka minimalna, która ewentualnie może być podwyższona na podstawie § 2 rozporządzenia. Sąd uznał, że charakter sprawy, niezbędny nakład pracy uzasadnia zastosowanie 4-krotnej stawki.

Wobec powyższego tytułem kosztów postępowania zasadzono kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (par 10 pkt.21 w/w rozporządzenia).